

**ВИНОГРАДІВСЬКА МІСЬКА РАДА ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ**

РІШЕННЯ

29 вересня 2022 року

м. Виноградів

№ 208

**Про затвердження Програми забезпечення
права дитини на виховання у сімейному
оточенні на 2022-2027 роки**

Відповідно до статей 34, 40, 52, 59 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, керуючись Законами України “Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, „Про забезпечення організаційно – правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, Сімейним кодексом України, Постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року №866 ”Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини”(зі змінами), виконавчий комітет міської ради

ВИРІШИВ :

1. Затвердити Програму забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні на 2022-2027 роки (далі – Програма, додається).
2. Фінансування заходів Програми здійснювати у межах видатків, передбачених бюджетом Виноградівської міської територіальної громади на відповідні роки та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Тесличко В.Ю.

Міський голова

Степан БОЧКАЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням виконавчого комітету
Виноградівської міської ради
Закарпатської області
від 29 вересня 2022 року № 208

ПРОГРАМА
забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні
на 2022-2027 роки

Виноградів 2022

ПРОГРАМА
забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні
на 2022 – 2027 роки

1. Загальні положення

Відповідно до частини третьої статті 52 Конституції України утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу. Здобутком України є приведення в цілому національного законодавства стосовно дітей до міжнародних норм, Конвенції ООН про права дитини.

Основними засадами державної політики щодо соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа є:

- створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї;
- виховання та утримання дітей за принципом родинності;
- сприяння усиновленню дітей, створення системи заохочення та підтримки усиновлювачів;
- забезпечення пріоритету форм влаштування;
- захист майнових, житлових та інших прав та інтересів таких дітей;
- створення належних умов для їх фізичного, інтелектуального і духовного розвитку, підготовки дітей до самостійного життя;
- забезпечення права на здоровий розвиток;
- забезпечення соціально-правових гарантій;
- створення умов для надання психологічної, медичної та педагогічної допомоги;
- формування системи соціальної адаптації;
- забезпечення вільним вибором сфери професійної діяльності, яка б оптимально відповідала потребам та бажанням особистості дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, а також особи із їх числа та запитам ринку праці;
- належне матеріально-технічне забезпечення незалежно від форми влаштування та утримання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа, сприяння в наданні реальної допомоги і підтримки підприємствами, установами та організаціями різних форм власності, банківськими установами, культурно-освітніми, громадськими, спортивними та іншими організаціями;
- надання правової допомоги на підставах та в порядку, встановлених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги.

Програма забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні на 2022 – 2027 роки (далі – Програма) спрямована на реалізацію одного із найважливіших стратегічних завдань нашої держави в забезпеченні соціального захисту дитинства – реалізацію права дитини на виховання у сім'ї.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Протягом 2021 – 2022 років у Виноградівській міській територіальній громаді спостерігалася тенденція щодо зменшення кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. На початок функціонування служби у справах дітей Виноградівської міської ради, станом на лютий 2021 року кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування становила 155 дітей. Станом на 31.12.2021 року перебувало на обліку 147 дітей вищезазначеної категорії.

Кількість дітей, які перебувають на утриманні інтернатних закладів, зменшується. На сьогодні на території Виноградівської міської територіальної громади функціонує тільки КУ "Виноградівський дитячий будинок-інтернат". У зазначеному закладі утримуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також діти за заявою батьків та особи до 35-ти річчя, всі з вадами психічного розвитку.

Проводиться робота щодо розвитку сімейних форм виховання. Станом на 01.09.2022 року на обліку служби у справах дітей перебуває 143 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із яких: 77 діти, позбавлені батьківського піклування, 66 дітей-сиріт. До сімейних форм виховання влаштовано 128 дітей, у тому числі: 88 – передано під опіку/піклування фізичних осіб, 2 – влаштовано до прийомних сімей, 34 – до дитячих будинків сімейного типу, 4- тимчасова форма влаштування, що становить 90% від загальної кількості статусних дітей. В інтернатних закладах, ПТУ, ліцеї влаштовано – 15 дітей зазначеної категорії.

Станом на 01.09.2022 року в територіальній громаді функціонує 3 дитячих будинки сімейного типу та 1 прийомна сім'я, у яких виховуються 20 вихованців, з яких 7 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебувають на обліку служби у справах дітей Виноградівської міської ради. На інших територіях Закарпатської області в ДБСТ і ПС виховуються 29 дітей, які перебувають на обліку у службі у справах дітей Виноградівської міської ради.

Протягом 2021 року 1 дитину усиновлено, протягом 2022 року усиновлено 4 дітей.

На початок функціонування на обліку перебувало 15 дітей, які проживають в сім'ях, що опинилися в складних життєвих обставинах., станом на 01.09.2022 року - 13 дітей перебуває на обліку зазначеної категорії.

Разом з тим, загострення соціально-економічної ситуації в країні може призвести до збільшення сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, а відтак і до збільшення кількості дітей, вихованням яких батьки не займаються.

Одним із чинників такого зростання є недостатній рівень надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, достатня кількість „соціальних сиріт”, коли діти, маючи батьків, позбавлені сімейного оточення, як наслідок – влаштування дитини до інтернатного закладу або набуття відповідного юридичного статусу.

Потребує також поліпшення якості підготовки громадян, які виявили бажання взяти на виховання у свою родину дитину-сироту, дитину, позбавлену батьківського піклування.

3. Мета Програми

Метою Програми є зниження рівня інституційного догляду дітей шляхом розвитку системи соціальних послуг на рівні громади для запобігання розлученню дітей з їхніми родинami, забезпечення функціонування альтернативних форм догляду дітей, відмінних від інтернатних, мінімізація злочинності.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

У ході виконання Програми передбачається:

приймати рішення стосовно влаштування кожної дитини в сім'ю громадян для усиновлення, під опіку та піклування, у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу (далі – сім'я громадян) та до закладів на основі комплексної оцінки її потреб;

забезпечити пріоритетність влаштування дитини в сім'ю громадян;

здійснювати переміщення дітей із закладу в заклад лише у тому разі, коли не існує можливостей для поліпшення їх стану в інший спосіб;

забезпечити дотримання принципу родинного походження під час влаштування дітей в сім'ї громадян і до закладів;

підвищити ефективність роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах;

запобігати дитячій бездоглядності та безпритульності;

запровадити ефективні форми роботи з дітьми, які опинилися у конфлікті із законом.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок бюджету Виноградівської міської територіальної громади на відповідні роки, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг видатків для реалізації Програми визначатиметься щороку у міському бюджеті на відповідний рік з урахуванням фінансових можливостей.

5. Перелік завдань і заходів з виконання Програми та результативні показники

Основними завданнями Програми є необхідність:

забезпечити міжвідомчу координацію діяльності органів виконавчої влади та об'єднаних територіальних громад з питань соціально-правового захисту дітей;

створити умови для забезпечення реалізації права дитини на збереження або поновлення контактів з біологічною родиною, родинним оточенням у тому разі, коли це не шкодить її інтересам;

підвищити фаховий рівень соціальних працівників, працівників служб у справах дітей та інтернатних закладів;

запровадити ефективні форми роботи з дітьми, які опинилися у конфлікті із законом; мінімізувати випадки бездоглядності та безпритульності серед дітей;

налагодити партнерські стосунки з закордонними колегами для вивчення зарубіжного досвіду та практичного впровадження ефективних методів запобігання бездоглядності та безпритульності дітей.

Реалізація Програми дасть можливість:

збільшити кількість дітей, охоплених сімейними формами виховання, до 90 відсотків від загальної кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування;

збільшити кількість дітей, повернутих у біологічну родину та усиновлених громадянами України;

підняти у суспільстві престиж та авторитет сімей усиновителів;

зменшити кількість дітей, вилучених із сімейного середовища;

зменшити кількість дітей, які систематично залишають місце постійного проживання;

зменшити кількість дітей, які проживають у функціонально неспроможних сім'ях;

зменшити кількість дітей, направлених до закладів;

збільшити кількість дітей, влаштованих у сім'ї громадян за місцем походження дитини;

створити наближені до сімейних, умови для проживання та виховання дітей, вихованців інтернатних закладів,

забезпечити реалізацію права дитини на збереження або поновлення контактів з біологічною родиною, родинним оточенням у тому разі, коли це не шкодить її інтересам;

підвищити фаховий рівень соціальних працівників, працівників служб у справах дітей та інтернатних закладів;

мінімізувати рівень злочинності серед дитячого населення області;

мінімізувати випадки бездоглядності та безпритульності серед дітей.

6. Напрями діяльності та заходи з виконання Програми.

Напрями діяльності і заходи з виконання Програми наведено у додатку 2 до Програми.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію і контроль за виконанням Програми здійснює служба у справах дітей Виноградівської міської ради.

Структурні підрозділи Виноградівської міської територіальної громади, які забезпечують виконання Програми, подають службі у справах дітей міської ради відповідну інформацію про хід реалізації Програми для узагальнення і подання в порядку, визначеному абзацом першим цього розділу.

Паспорт

Програми забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні на 2022-2027 роки
(далі Програма)

1.	Ініціатор розроблення Програми	Служба у справах дітей Виноградівської міської ради
2.	Підстава для розроблення Програми	Закони України від 24 січня 1995 року № 20/95 – ВР „Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей” (із змінами та доповненнями), від 13 січня 2005 року № 2342 – IV „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” Сімейний кодекс України, Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року №866 ”Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини”(зі змінами
3.	Розробник Програми	Служба у справах дітей Виноградівської міської ради
4.	Відповідальний виконавець Програми	Служба у справах дітей Виноградівської міської ради
5.	Учасники Програми	Структурні підрозділи міської ради: служба у справах дітей, КУ "Центр надання соціальних послуг", відділ соціального захисту населення, відділ освіти, молоді та спорту, старостинські округи Виноградівської територіальної громади, відділення поліції № 1 Берегівського ВП ГУНПУ в Закарпатській області
6.	Мета Програми	Зниження рівня інституційного догляду дітей шляхом розвитку системи соціальних послуг на рівні громади для запобігання розлученню дітей з їхніми родинами, забезпечення функціонування альтернативних форм догляду дітей, відмінних від інтернатних, мінімізація злочинності
7.	Термін реалізації Програми	2022– 2027 роки
8.	Фінансове забезпечення Програми	Фінансування Програми здійснюється у межах видатків, передбачених бюджетом Виноградівської міської територіальної громади на відповідні роки та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього :	На 2022, 2023, 2024 роки по 467,0 тис. гривень; На 2025, 2026, 2027 роки по 573,0 тис. гривень

Додаток 2
до Програми

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ
з виконання Програми забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні на 2022 – 2027 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів Програми	Строк вико-нан ня заходів	Відповідальні виконавці	Джерела фінансу-вання	Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн.)						Очікувані результати
						2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Посилення превентивної роботи та підтримка сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах	1.1. Раннє виявлення, облік та надання соціальної підтримки сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради, КУ "Центр надання соціальних послуг "	–	–	–	–	–	–	–	Зменшення кількості дітей, вилучених із сімейного середовища
		1.2. Забезпечення ведення електронного обліку дітей і громадян, які бажають взяти їх на виховання, та обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради	Міський бюджет	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Оперативний підбір дітей для влаштування у сім'ї громадян
2.	Забезпечення реалізації права дітей на виховання у сім'ях громадян	2.1. Забезпечення вчасного набуття дітьми правового статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, відповідно до вимог чинного законодавства	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради	–	–	–	–	–	–	–	Реалізація права дітей на сімейне виховання

		2.2. Проведення роботи з повернення дітей із закладів до біологічних родин та влаштування в сім'ї громадян	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради, КУ "Центр надання соціальних послуг", відділ освіти молоді та спорту міської ради	–	–	–	–	–	–	–	Реалізація права дітей на сімейне виховання, насамперед біо-логічними батька-ми, повернення дітей із закладів, які перебувають під опікою/піклуванням окремих громадян, з урахуванням інтересів дитини
3.	Підвищення відповідальності органів виконавчої влади та об'єднаних територіальних громад за соціальний захист дітей	3.1. Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа: шляхом співфінансування з міського бюджету - придбання будинків, квартир; ремонт соціального житла; виділення земельних ділянок для забудови	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради, КУ "Центр надання соціальних послуг", старостинські округи	Міський бюджет	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	Придбання житлових приміщень для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа
		3.2. Забезпечення роботи інклюзивно-ресурсних центрів для надання відповідної освіти та реабілітаційних послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем проживання	2022 – 2027 роки	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	–	–	–	–	–	–	–	Забезпечення надання відповідної освіти та реабілітаційних послуг дітям з особливими освітніми потребами за місцем проживання

4.	Широке запровадження влаштування дітей у сім'ї громадян	4.1. Придбання, ремонт, облаштування приміщень для створення дитячих будинків сімейного типу шляхом співфінансування з міського бюджету	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради, старостинські округи (за згодою)	Міський бюджет	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	Проведення ремонту та облаштування дитячих будинків сімейного типу
		4.2. Проведення заходів щодо поліпшення становища дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради, КУ "Центр надання соціальних послуг", відділ освіти, молоді та спорту міської ради, старостинські округи (за згодою)	Міський бюджет	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	Проведення заходів
		4.3. Забезпечення соціального супроводу дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, сімей опікунів, піклувальників	2022 – 2027 роки	КУ "Центр надання соціальних послуг "	–	–	–	–	–	–	–	Надання комплексу консультативних послуг
		4.4. Проведення інформаційної кампанії щодо підтримки національного усиновлення, влаштування дітей у сім'ї громадян	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради	Міський бюджет	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	Привернення уваги громадськості до долі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

5.	Проведення профілактичних рейдів та відпрацювань з метою подолання дитячої бездоглядності та безпритульності	5.1. Проводити профілактичні відпрацювання торгових закладів на предмет продажу алкогольних та тютюнових виробів дітям; ігрових залів, комп'ютерних клубів, відеотек та дискотек щодо відвідування їх дітьми під час уроків та у вечірній час	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради спільно з відділенням поліції № 1 Берегівського відділу поліції ГУНП України в Закарпатській області	Міський бюджет	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	Запровадження ефективних форм роботи з дітьми та їх біологічними батьками з метою усунення причин безпритульності та бездоглядності, удосконалення процесу вилучення дітей з вулиці та їх влаштування, що унеможливить повернення у несприятливе середовище. Проведення профілактичних відпрацювань торгових закладів на предмет продажу алкогольних та тютюнових
		5.2. Проводити профілактичні рейди з метою виявлення бездоглядних та безпритульних дітей („Діти вулиці”, „Вокзал”, „Підвал” тощо)	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради, спільно з відділенням поліції №1 Берегівського відділу поліції ГУНП України в Закарпатській області	Міський бюджет	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	виробів дітям, ігрових залів, комп'ютерних клубів, відео-тек та дискотек щодо відвідування їх дітьми під час уроків та у вечірній час, профілактичних рейдів з метою виявлення бездоглядних і безпритульних дітей та рейдів „Урок” з
		5.3. Забезпечувати здобуття повної загальної середньої освіти дітьми, які тривалий час не навчалися або не навчалися взагалі. Проводити рейд „Урок” з метою виявлення дітей шкільного віку, які не приступили до занять, та повернення їх до навчання	2022 – 2027 роки	Служба у справах дітей міської ради, відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Міський бюджет	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	„Урок” з

												виявлення дітей шкільного віку, які не приступили до занять, та повернення їх до навчання
6.	Упровадження дієвих форм та методів профілактики вчинення правопорушень дітьми	6.1. Активізація профілактичної роботи з метою запобігання правопорушенням у дитячому середовищі через запровадження у практику роботи інноваційних методів та форм роботи з дітьми, схильними до правопорушень	2022 – 2027 роки	Відділення поліції №1 Берегівського відділу поліції ГУНП України в Закарпатській області (за згодою)	–	–	–	–	–	–	–	Запровадження ефективних форм роботи з дітьми, які опинилися у конфлікті із законом, зменшення рівня підліткової злочинності
		6.2. Забезпечення профілактики вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень дітьми та стосовно них	2022 – 2027 роки	Відділення поліції №1 Берегівського відділу поліції ГУНП України в Закарпатській області (за згодою)	–	–	–	–	–	–	–	

		6.3. Забезпечення здійснення заходів загальної та індивідуальної профілактики щодо дітей, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також звільненим від подальшого відбування зазначених видів покарань з підстав, передбачених законом з метою недопущення здійснення повторних злочинів	2022 – 2027 роки	Відділення поліції №1 Берегівського відділу поліції ГУНП України в Закарпатській області (за згодою) КУ "Центр надання соціальних послуг"	–	–	–	–	–	–	–	
7.	Налагодження партнерських стосунків з закордонними колегами	Проведення спільних тренінгів, навчань, круглих столів, вивчення зарубіжного досвіду і практичне впровадження ефективних технологій реабілітації та соціального захисту дітей, запобігання їх бездоглядності та безпритульності	2022-2027 роки	Служба у справах дітей міської ради	Міський бюджет	20,0	20,0	20,0	25,0	25,0	25,0	Удосконалення роботи органів опіки та піклування у частині влаштування дітей через різні форми сімейного виховання, підвищення ефективності діяльності місцевих органів виконавчої влади щодо питань захисту прав дітей
8.	Інформаційно-методичне забезпечення	Придбання друкованої продукції, канцтоварів, комп'ютерної техніки, оргтехніки, розроблення буклетів, листівок, проведення круглих столів, тощо	2022-2027 Роки	Відділ бухгалтерського обліку та звітності та служба у справах дітей міської ради	Міський бюджет	7,0	7,0	7,0	8,0	8,0	8,0	Запровадження ефективних форм роботи з дітьми та їх біологічними батьками з метою усунення причин

												безпритульності та бездоглядності
	ВСЬОГО:					467,0	467,0	467,0	573,0	573,0	52,0	